

[Niels Jørgen Nielsen.]

afslutning. Man kan ikke se bort fra en situation, hvor spørgsmålet om den mest hensigtsmæssige erstatning vurderet ud fra et samfundsøkonomisk synspunkt kan komme til at spille en større rolle end hensynet til de reelle tab, som er overgået den enkelte borger.

Efter lovforslaget vil forsikringen komme til at omfatte praktisk taget al privatejet fast ejendom, og med bestemmelsen om, at forsikringspræmierne kan udlignes på den enkelte ejendoms beboere eller brugere, er der i betydeligt omfang vist imødekomme-
 lighed over for det rimelige krav om, at byrden af krigsskadeserstatninger bør bæres af de flest mulige. Ved opdeling i fem forsikringsgrupper begrænses den enkeltes solidaritet dog til hans egen gruppe. Rimeligheden i en sådan ordning kan nok diskuteres, men da begrundelsen for opdelingen er en formodet forskellig risiko for krigsskader, må denne opdeling vel siges at være i overensstemmelse med almindelige forsikringsprincipper.

En gennemgang af lovforslagets enkelte paragraffer har givet mig anledning til nogle bemærkninger.

Når der i bemærkningerne til § 5 anføres, at der i ringere bygninger er mindre kostbart indbo og i dyrere bygninger mere kostbart indbo, føler jeg mig ikke overbevist om, at dette stemmer med de faktiske forhold i en sådan grad, at det vil være rigtigt uden videre og generelt at pålægge bygningerne præmie for indboforsikring og tilsvarende udbetale erstatning for indbo på grundlag af bygningsværdien, sådan som lovforslaget angiver det. Jeg kan meget vel se, at en sådan ordning vil indebære visse administrative fordele, men før jeg giver den tilslutning, vil jeg gerne have mere udførlig begrundelse for, at den er rimelig.

Jeg er også noget betænkelig ved bestemmelsen om, at erstatning som følge af skade på fast ejendom skal anvendes til ejendommens genopbygning. Der gives ganske vist bestyrelsen for det pågældende forsikringsforbund mulighed for at give dispensation fra dette krav; men i bemærkningerne til lovforslaget gøres det gældende, at denne dispensationsmulighed kun tænkes anvendt undtagelsesvis, f. eks. hvor byplaner eller andre samfundsmæssige hensyn taler imod en genopbygning. Det anføres endvidere, at

afkortningen i erstatningssummen bør være af en sådan størrelse, at den forsikrede ikke opnår nogen berigelse på grund af den meddelte dispensation. Disse fordringer svarer ganske til, hvad der fra gammel tid har været gældende for brandforsikring for fast ejendom, men det forekommer mig, at bestemmelserne slet ikke er i pagt med nutidens forhold og langt mindre vil høre hjemme i den fremtid, som dette lovforslag sigter på. Med den fart, der i vore dage er i samfundsudviklingen, kan en sådan bestemmelse meget let komme til at medføre dispositioner, der hverken vil være private eller samfundsøkonomisk ønskelige. Inden for brandforsikringsbranchen har man da også draget konsekvensen af de ændrede forhold og ophævet de tidligere bestemmelser på dette område. Jeg synes ikke, de så kan høre hjemme i en beredskabslov om krigserstatninger.

Det er formodentlig den megen diskussion om, hvad de 22,5 mill. kr., der var i krigsforsikringsforbundene efter sidste krig, skulle anvendes til, der har givet anledning til, at § 36 i det foreliggende lovforslag kort og klart siger, at eventuelt overskud, som fremkommer i et krigsforsikringsforbund, ved dettes ophør skal tilfalde staten. Det er naturligvis en måde at undgå diskussion og vrøvl på, men også her kan der vel sættes spørgsmålstegn ved, om det er rigtigt og rimeligt — dette så meget mere som loven giver handelsministeren bemyndigelse til om ikke ligefrem at udstede krigserklæring så dog at bestemme, hvornår der i denne lovs forstand består krigstilstand, og hvornår krigstilstanden er ophørt. Danmark behøver ikke nødvendigvis at befinde sig i krig, for at handelsministeren kan erklære krigstilstand og dermed sætte loven i kraft. Der kan derfor være en teoretisk mulighed for, at de forsikrede kan komme til at betale præmier til en krigsskadeersikring, hvorfra der aldrig vil ske nogen udbetaling. Det ville jo ske, hvis Danmark var så heldig, at krigstilstanden ikke kom inden for Danmarks territorium. I en sådan situation kan man naturligvis med rette gøre gældende, at både de forsikrede og alle andre må være glade og taknemlige for, at der ikke blev nogen lejlighed til at udbetale krigsskadeserstatninger. Det gælder jo for så mange forsikringer, at man er bedst tjent med